

Dragon Find Jensen fra Skårup. (soldaternavn: "S 131 Ellested")

Dragon i uniform

Erindringsmedalje for deltagelse i krigen 1864.

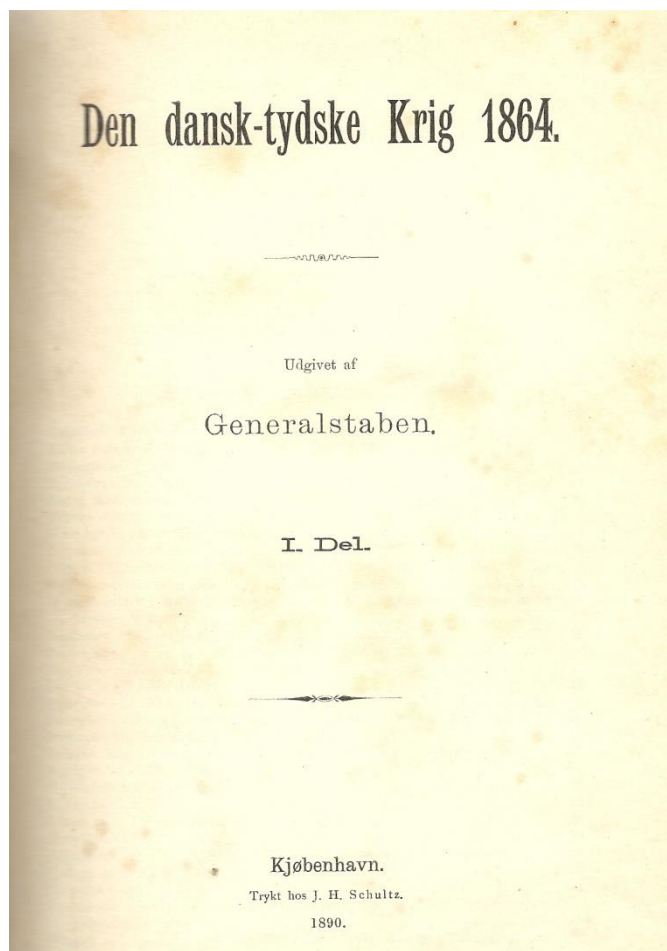
Dragon Find Jensen, født 1839 – død 1923.

Den dansk – tyske krig 1864, oftest blot benævnt ”1864-krigen” forbindes fortrinsvis med ”Tilbage-toget fra Dannevirke” og ”Stormen på Dybbøl”. Krigshandlingerne var dog langt mere omfattende end blot disse to episoder.

”Find-slægtens grundlægger”, Find Jensen, var værnepligtig dragon i 6. Dragonregiment, 1. Eskadron i krigsperioden. Hans familie har bevaret indkaldelsespapirer, billeder, breve, medalje for krigsdeltagelse m. v., men hvad han egentlig var beskæftiget med og hvor hans regiment og eskadron opererede i krigsforløbet, har han ikke efterladt beretninger om. I 1891 udkom et stort 3-bindts værk (*ca. 1450 sider*), ”Den dansk-tyske krig 1864”, der indeholder generalstabens redegørelse for optakten til og selve krigsforløbet fra dag til dag.

Ved en gennemgang af værket har jeg forsøgt at følge 6. Dragonregiments bevægelser, opgaver og indsats i krigen for at få et indblik i dragon Find Jensens krigsoplevelser.

For overblikkets skyld har jeg fundet det nødvendigt – i en meget komprimeret form – at beskrive perioder i krigens forløb.

Værkets titelblad – Den dansk-tydske Krig 1864 – Udgivet af Generalstabens.

Find Jensen blev indkaldt til aftjening af værnepligten den 5. januar 1861 ved 6. Dragonregiment, der i 1852 er flyttet fra Odense til Itzehoe i Holsten, hvor det fungerer som en slags "sikringsstyrke" ved de Slesvig-Holstenske hertugdømmers sydlige grænse mod Tyskland.

Hans første 2½ år ved regimentet er tidligere kort beskrevet i "Find-slægten fra Skaarup".

Merete Laurine Finds relation til Find Jensen: Tip-oldefar

Merete L. Find >> Tage Theodor Find >> Jens Theodor Jensen Find >> Hans Peder Jensen Find >> Find Jensen

hendes far

hans far

hans far

hans far

Dragon Find Jensen i uniform.

Den danske hærs organisation i perioden efter 1842.

Den danske hær var delt i "2 grene". Den bestod af "Linien", der var hærens fredsstyrke samt "Krigsreserven", der kunne indkaldes, når hæren skulle sættes på "krigsfod".

Fredsstyrken bestod af: **1) En Generalstab, 2) Et Ingenieukorps, 3) En Brigade Artilleri, 4) 3 Brigader Kavaleri, 5) 4 Brigader Infanteri.**

De 6 Dragonregimenter henhørte under Brigade Kavaleriet, der endvidere omfattede Livgarden og Gardehusarerne.

På grund af den truende krigsfare blev hæren "dislokationeret" i midten af oktober 1863 i 3 generalkommandoer: **1. Generalkommando** (Sjælland og omliggende øer), **2. Generalkommando** (Nørrejylland, Fyn, Slesvig), **3. Generalkommando** (Holsten og Lauenborg), hvor **6. Dragonregiment** havde base i Itzehoe (1. og 5. eskadron), Altona, Wandsbek og Neumünster.

Efterretninger i midten af december 1863 om preussernes forestående fremrykning mod nord betød en "omdislokation" (1., 2. og 3. Eskadron af 6. Dragonregiment rykkede sydpå og indtog stilling nord for Altona).

Den danske regering fik den 15. december 1863 en 7 dages frist til at rømme Holsten og Lauenborg, før områderne ville blive besat af de preussiske, sachsiske og østrigske styrker med forventet indrykning fra den 23. december.

Den 29. december rømmede den danske hær alle punkter i Holsten undtagen Rendsborg.

6. Dragonregiment blev trukket tilbage til Kokkendorf og den 30. december videre til Falkenberg (Slesvig).

I begyndelsen af januar fortsættes hærens mobilisering omkring "Dannevirkestillingen".

Situationen i 6. Dragonregiment beskrives således: I maj 1863 var styrken bragt op til 480 mand – en forøgelse på ca. 200. Mellem 22. og 24. januar modtog regimentet 250 heste, som mandskab havde hentet på Fyn. Derefter rådede hver Eskadron over ca. 40 rå heste og 90 tilredne. Mange af stamhestene var dog gamle og udslidte, og af de udresserede var mange slet ikke egnede til ridebrug.

Dannevirkestillingen den 1. februar 1864:

1. Division havde forsvaret af venstre fløj fra Sliminde til Steksvig Snævring.
2. Division havde forsvaret af den centrums-vestlige del fra engdraget vest for skanse XII til den vestligste dæmning over Reide å.
3. Division havde forsvaret af den centrums-østlige del indtil engdraget vest for skanse XII.
4. Division (som var inklusive 6. Dragonregiment – som en del af 2. kavaleribrigade) havde alarmplads vest for "Lille Dannevirke" og afgav dagligt 2 eskadroner til forposttjeneste.

Presset fra de fjendtlige styrker syd fra øgedes dag for dag. Den 5. februar 1863 indkaldtes derfor ved Dannevirkestillingen et krigsråd under general De Mezas ledelse. Her traf man beslutning om at rømme Dannevirke på trods af de politiske meldinger fra København om det modsatte.

4. Divisions hovedstyrke skulle foretage tilbagetrækningen over Skovby, Friedrichsaue, Bollingsted og Eggebæk til Hanved. Divisionen skulle gå i "kantonnement" (kvarter) mellem Hanved og Bov og udstille forposter. Næste morgen fortsattes retræten mod nord. 4. Division marcherede i 2 kolonner, hovedstyrken over Bollingsted og resten ad "chausseen" (brostensbelagt kørevej). Dragonregimenterne skulle i første omgang til Ellund og Gotrupel og derfra videre ad chausseen til Frøslev.

2. og 4. Division fik ordre til næste morgen at indtage opstilling ved Skæferhus på Oxevejen. Ordren til 4. Division lød: Denne stilling er nødvendig ved, at fjenden har vist ikke ringe styrke på vejene syd for Flensborg. Angriber fjenden ikke, afmarcheres næste morgen fra stillingen.

Der udgik nye ordrer til 2. og 4. Division om – i stedet for at opstille og afmarchere om morgenen – straks at rykke mod Schæferhus for at møde fjenden, hvis de syd for Flensborg stående afdelinger skulle "blive kastede" eller "omgåede".

Om aftenen kl. 10.15 udgik dispositionen for afmarchen fra Flensborg næste morgen, den 7. februar. 4. Division skulle stille ved Harreslev på Oxevejen vest for Marieskov kl. 5 formiddag. Divisionen skulle over Bov videre mod nord foreløbig af Oxevejen for at undgå den glatte chausse og nåede ved aftenstid til egnen vest for Åbenrå.

4. Division fortsatte næste morgen kl. 6 sin march mod nord og nåede Haderslev kl. 3 – 4 om eftermiddagen. Civiløvrigheden i Haderslev var forud anmodet om at sørge for bespisning og holde vogne klar til videre transport. På grund af de udståede anstrengelser og vejrets barskhed og det glatte føre var Divisionen overordentlig udmattet og flere kommandører erklærede deres tropper for ukampdygtige. Efter forhandling blev det befalet, at marchen samme aften skulle fortsættes i højde med Kolding, og at der i Haderslev ikke skulle holdes hvil længere end nødvendigt til mandskabets bespisning og hestenes fodring. Dette skyldtes, at der ikke forelå pålidelige efterretninger om fjendens bevægelser.

Dragonregiment på retræte.

2. Kavaleribrigade (med 6. Dragonregiment) skulle følge vejen over Alver til Kolding. Efter ankomsten "tog man kvarter" i byen. En enkelt Eskadron fra 6. Dragonregiment (ikke defineret) blev i Kolding. Resten gik i kvarter vest for chausséen til Vejle.

2 Eskadroner fra 6. Dragonregiment (ikke defineret) deltog i forposttjenesten foran Kolding, medens resten af Dragonregimentet udstillede forposter længere mod vest.

4. Division telegraferede til overkommandoen, at ingen fjender var observeret og at Divisionen var meget medtaget og for øjeblikket i ukampdygtig stand.

Overkommandoen udsendte den 9. februar direktiv om, at 4. Division skulle holde "den jyske grænse" besat, så vidt kræfterne tillod det. I tilfælde af angreb skulle 4. Division retirere til det nordlige Jylland.

Tabsliste for 6. Dragonregiment i forbindelse med tilbagetoget fra Dannevirke:

2 døde fra gruppen: underkorporaler, spillemænd og menige.

2 usårede fanger.

Status 11. – 17. februar:

Forposterne fra 6. Dragonregiment afløses, så de kan afgå til deres kantonnementer.

4. Division, 2. Kavaleribrigade, 6. Dragonregiment derefter dislokation (kvarter) i Tyvkjær, Fredsted og Starup.

Den 14. februar udbad general Hegermann (chef for 3. og 4. Division) sig en meddelelse om, hvad 4. Divisions egentlige opgave ville være, når fjenden nåede

Jylland. Svaret var, at 4. Divisions retræte skulle dirigeres mod det nordlige Jylland, hvor opgaven ville være at forhindre fjenden i at trænge op i landet med en uforholdsmæssig ringe styrke. Hvor langt retræten skulle gå tilbage afhang af fjendens bevægelser.

Efter at fjenden havde overskredet den jyske grænse, trak 4. Division sig tilbage til en stilling ved Vejle for at bortlede fjendens opmærksomhed på fæstningen i Fredericia.

Den 18. februar blev 4. Division erklæret i alarmstilling. Den skulle under den videre tilbagetrækning formere sig i 2 kolonner, hvoraf den vestre kolonne omfattede 6. Dragonregiment. Det var planen at vestre kolonne igen skulle deles i 2, hvoraf den ene skulle søge vest om Silkeborg mod Viborg og den anden mod Haderup og Herning. Ordren blev imidlertid ændret, så den vestre kolonne i stedet for skulle støtte stillingen omkring Kolding, hvorfor 6. Dragonregiment blev sendt til Harte. Hvis man ikke observerede fjenden skulle regimentet drage videre til Vester Nebel. Situationen ændrede sig fra time til time. Fjenden rykkede frem med en stor styrke, således at Kolding måtte opgives og forlades.

Til danskernes fordel opstod der nu uenighed mellem de preussiske og østrigske styrker om den videre krigsindsats. Preusserne ønskede at fortsætte fremmarchen i Jylland med henblik på at besætte hele halvøen, mens østrigerne anså dette for risikabelt og i stedet for ville koncentrere sig om et angreb på Dybbølstillingerne og fæstningen i Fredericia.

Under disse forhandlinger havde 4. Division i hovedsagen ro i området omkring Vejle, men da man ikke kendte fjendens næste træk, måtte man hele tiden holde sig kampklar, hvorfor man kun i mindre grad kunne drage nytte af tilstanden. Divisionen i Vejle blev forstærket – omfattede stadig 2. Kavaleribrigade som udgjordes af 6. Dragonregiment, 2 halvregimenter af Gardehusarerne samt halvdelen af 5. batteri. Brigadens opgave var at udstille forposter på højre fløj. Fra begge sider af de krigsførende parter foretoges en del patruljeringer, som forårsagede sammenstød med fjenden. Den senere mest omtalte episode fandt sted ved Blaakjær skov, hvor dragon, Niels Kjeldsen (fra 4. eskadron), blev skudt efter lang tid helt modigt at have forsvaret sig mod de husarer, der søgte at tilfangetage ham. Yderligere 3 dragoner blev fangne, deraf 1 såret.

Dragon i kamp med østrigske husarer.

Situationen i 4. Division var efterhånden kritisk. Der var stor mangel på heste, ligesom mange heste var syge. Et regiment var uden støvler og såler. I en ordonnansafdeling var alle uden kapper, hvorfor de ridende var indhyllet i tæpper. Næsten alle manglede sporer og strigler, og kun halvdelen var forsynet med kardætsæsker (beholder til ammunition). Mange var uden valrapper (hestedækkener) og mantelsække (sække til rytterens beklædning), så de måtte have deres tøj i fourageersækken, så der ikke var plads til fourage – en tredjedel manglede sabelgehæng (sabelskeder), så de måtte have sablen i et reb om livet.

Efter tilbagetoget fra Dannevirke blev et antal tropper overflyttet til Fredericia, hvor fæstningsværkerne skulle være udgangspunkt for forsvar af det øvrige Jylland, i fald de fjendtlige tropper havde i sinde at rykke nordpå. Fæstningen var langt fra i kampberedt tilstand, men en del fæstningsarbejder var i gang. Den 8. marts var preusserne nået til området, og der kæmpedes på flere fronter. En af de voldsomste træfninger fandt sted ved Snoghøj, hvor den danske styrke måtte overgive sig. Kampene ved Fredericia kostede tab. 8 officerer, 9 underofficerer og 195 underkorporaler, spillemænd og menige blev dræbt, mens de tyske tab kun udgjorde 2 officerer og 18 mand.

Samtidig med kampene ved Fredericia blev der kæmpet i områderne ved Vejle.

4. Division, hvoraf 6. Dragonregiment stadig udgjorde en del, var i kampberedt stilling i og omkring byen. Det er i redegørelsen nævnt, hvilke opgaver flere af Eskadronerne i 6. Dragonregiment havde fået tildelt, men 1. eskadron (hvor Find Jensen gjorde tjeneste) nævnes ikke specifikt.

Der omtales bl. a. en træfning mellem en forpost fra 4. eskadron og fjenden, der faldt ud til dansk side.

Hele situationen tydede på, at et afgørende slag ville finde sted i løbet af dagen, hvorfor hele divisionen indtog "fægtningsstilling" kl. 12. Eftermiddagen blev præget af kampvirksomhed mellem styrkerne i den danske 4. Division og østrigske tropper. Overmagten syntes efterhånden for stor, hvorfor den danske general, Hegermann, besluttede sig til at forberede et tilbagetog til områderne nord for Vejle mod Horsens.

I løbet af formiddagen den 9. marts indtog Divisionen stillinger ved Horsens nord for Bygholm å. 2. Kavaleribrigade (med 6. Dragonregiment) lå i Serridslev og Egebjerg. Sidst på eftermiddagen meldtes det, at fjenden rykkede fremad med store styrker, hvilket gav anledning til, at Divisionen besluttede at trække sig tilbage til stillinger ved Mossø – Skanderborg sø og Solbjerg sø, da man skønnede, at Divisionen ikke havde styrke til "at modtage kamp".

Af 2. Kavaleribrigade skulle styrken fra Egebjerg tage til Nybro, mens resten skulle følge den gamle Århus Landevej og fortsætte til Århus, hvor den ville blive udskibet. I løbet af den 10. marts nåede man stillingerne bag Skanderborgsøerne.

2. Kavaleribrigade fik tildelt forsvaret af strækningen Skanderborg sø – Solbjerg sø. En ny befaling pålagde et halvt regiment af 6. Dragonregiment at gå i kantonnement i Morslet for at observere terrænet fra Solbjerg Sø til kysten. Derefter skulle retræten gå over Århus.

General Hegermann antog, at et fjendtligt angreb ville blive rettet mod 2. Kavaleribrigade, hvorfor andre styrker skulle sættes ind for at forhindre dette. Der blev endvidere givet detaljerede ordre om en evt. videre retræte, der kunne iværksættes med kort varsel.

General Hegermann blev nu opfordret til at dele sine styrker i 4 kolonner mod 4 overgangssteder over Limfjorden for at vildlede fjenden og hindre ham i at oprive hele korpset, hvad man måtte antage, ville være hans plan.

Meldingen lød nu på, at fjenden stod med en styrke på 30.000 mand i Jylland, hvilket resulterede i en beslutning om at foretage retræten så hurtigt og så skjult som muligt for at vinde et par dages forspring, så man i ro og mag kunne foretage overgangen over Limfjorden, der med de til rådighed værende transportmidler måtte antages at vare et par dage.

2. Kavaleribrigade skulle bryde op om morgenen den 12. marts i skjul af udsatte forpostmarkeringer. Brigaden skulle over Jexen Kro til Århus-Silkeborg Chausse til Kaalby Gård og derefter videre til Linå og Resen Bro og igen videre mod Viborg. Et "streifkorps" på 2 Eskadroner fra 2. Kavaleribrigade (betegnelse ikke nærmere angivet) skulle sammen med 7. brigade bevæge sig over Århus og Randers og eventuelt videre til Ålborg for at give det udseende af, at en større troppestyrke fulgte denne rute og for at forhindre et fjendtligt "streifkorps" i at nå Jyllands østkyst.

Da 2. Kavaleribrigade nåede Viborg, "lagdes" det på Liseborg, Kjeldgaard m.v. Dagens efterretninger om fjenden var mangelfulde, men de tydede på en stor fjendtlig fremrykning.

Dragonhjelm.

Sabel anvendt af dragoner.

2. Kavaleribrigade fik ordre om at forblive i Viborg, indtil samtlige jernbanetog med tropper og materiel havde passeret byen, og indtil alt mandskab og depoter var evakueret. Brigaden afmarcherede kl. 11½ til kartonnement nordvest for Skive, hvor man tog fat på forberedelserne til overførsel til Mors.

Færgemidlerne fandtes dog i den mest ufuldkomne stand, da de ikke var blevet forøget af andetsteds fra ankomne færger eller fartøjer. Kl. 5.40 var meget overført, men en tiltagende storm forhindrede en videre overførsel, og bl. a. gik en båd med vogne og materiel under. Dette var en streg i regningen for Divisionen, der var uden efterretninger om fjendens bevægelser, hvorfor den måtte forberede sig på en eventuel kamp med Sallingsund i ryggen mod en overlegen fjende og under ugunstige forhold.

Divisionen forskansede sig bag Skive å, men satte sig i forbindelse med civile autoriteter for hurtigst muligt at få det størst mulige antal anvendelige dampskibe, sejlskibe, færger og både sendt til Sallingsund.

Fra Overkommandoen fremkom en besked om, at Divisionen skulle iværksætte sin overgang snarest mulig, hvis ikke allerede udført. Desuden skulle man besætte overgangsstederne for at vanskeliggøre en videre forfølgning. Ligeledes meddelte Overkommandoen, at det var meget magtpåliggende, at holde den – nord for Limfjorden liggende – del af Jylland, så resten af armeen ikke ville blive afskåret fra ressourcer fra denne landsdel.

I løbet af dagen den 14. marts fremkom en mængde forskellige rapporter om fjendens bevægelser. Billedet var dog, at fjenden efter at have nået Skanderborg forblev uvirksom den 13. marts.

Stormen fortsatte og forhindrede stadig enhver forbindelse til Mors. Divisionen befandt sig i en kritisk situation, ventende et angreb af en stærkere fjende i fronten og med et vandløb i ryggen. Man fortsatte imidlertid med at skaffe transportmidler til Sallingsund.

Dragoner på patrulje.

Den 15. marts forblev situationen uændret. Stormens styrke forhindrede stadig både overførsler til Mors og supplerende fartøjer i at nå frem. Et dampskib med transportbåde på slæb fra Ålborg ville dog ankomme om aftenen, ligesom flere mindre både efterhånden nåede frem.

2. Kavaleribrigade fik ordre om at sende 5 Eskadroner og 2 kanoner til overførsel. Man fik dog melding om, at en forceret overførsel ikke længere skønnedes nødvendig, idet det rapporteredes, at fjenden havde påbegyndt en tilbagetrækning sydpå fra Skanderborg. Det tydede på, at forfølgelsen op gennem Jylland var opgivet. Chefen for efterretningsvæsenet udsendte denne meddelelse: "Det synes således, at fjendens stilling for øjeblikket er helt tilbagegående, medmindre det skulle være hans hensigt at foretage en maskeret og uforklarlig bevægelse i nordvestlig retning".

Den 16. marts lagde stormen sig, og overførslen af 4. division gik i gang. Før den var fuldendt, opstod imidlertid planer om at ændre taktik på grund af fjendes tilbagetog sydpå i Jylland. Skulle man i stedet for lade 4. Division vende om og forfølge fjenden?

I løbet af den 17. marts tilendebragtes overførslen ud fra den betragtning, at mandskab og heste var stærkt svækket efter turen op gennem Jylland og derfor ubrugelige i aktiv kamp.

Den 20. marts var der planer om, at hele 4. Division skulle overføres fra Ålborg til Båring Vig (på Fyn), og derfra som forstærkning til Fredericia, hvor man forventede et angreb. Ordren blev dog hele tiden ændret, og mod slutningen af måneden afgik dele af divisionen til Fredericia, men blev straks beordret videre til Als.

Den 28. marts ankom kongen til Nykøbing for at aflægge divisionen et besøg. Han blev modtaget med begejstring af tropperne og befolkningen.

Overkommandoen havde allerede den 18. marts pålagt, at 4. Division skulle rykke frem fra Mors og søge at nå den del af landet, som fjenden havde besat. Den 23. marts blev opfordringen gentaget, og divisionens svarede, at man ville påbegynde fremrykningen den 31. marts. Efter en konference mellem divisionens chefer besluttede man dog at udsætte fremrykningen til den 3. april for at vinde betydeligt i henseende til afdelingernes brugbarhed.

Der blev foretaget forskellige omstruktureringer af tropperne, men 6. Dragonregiment udgjorde stadig en del af 2. Kavaleribrigade, der overførtes den 5. og 6. april og rykkede i kantonnement i og omkring Skive. Den 8. april rykkede 2. Kavaleribrigade yderligere sydpå med stabskvarter ved Høver Kro.

De følgende dage kom det til flere sammenstød mellem divisionens "streifkorps" og fjenden med tab på begge sider.

Det var general Hegermanns opfattelse, at den preussiske hovedstyrke stod foran Dybbølstillingen og den østrigske foran Fredericia. Han mente endvidere, at hvis Divisionen fik tilført yderligere ressourcer, kunne man sammen med styrkerne i Fredericia tilintetgøre den fjendtlige styrke i Jylland og derefter komme tropperne i Slesvig til undsætning. Der var dog ikke stemning for denne løsning. Et andet forslag gik ud på at sende Divisionen udenom østrigerne ved Fredericia og forstærke styrkerne ved Dybbøl. Før nogen af disse planer kunne sættes i værk, blev de umuliggjort af den situation, der udviklede sig ved Dybbølstillingerne, hvor voldsomme kamphandlinger kom til at præge dagene indtil den 18. april, hvor Dybbølstillingen faldt.

Den 15. april foretoges en omorganisering af 4. Division. Der blev bl. a. oprettet "et Østre Streifkorps" under ledelse af Major Castenschiold bestående af 7. Kompagni af 1. regiment samt 1., 2. og 3. Eskadron af 6. Dragonregiment (*Find Jensen i 1. Eskadron*). Efter Dybbølstillingens fald indløb efterretninger om forestående fjendtlig fremrykning op i Jylland.

Divisionens styrker blev derfor dirigeret længere mod vest med mulighed for et flankangreb på fjenden, der kunne hindre fremrykningen. 2. Kavaleribrigade gik i kantonnement i Gjødvad, Øster og Vester Keilstrupgård, Selling og Lemming. Hvis Major Castenschiolds korps blev tvunget til tilbagegang, skulle det gå over Hobro til Ålborg, og overgangene over Gudenå skulle besættes og forsvares. "Østre Streifkorps" gik tilbage til Storning men beholdt fremskudte poster. Et patruljesammenstød fandt sted omkring Horsens, hvor 5 ryttere fra 6. Dragonregiments 1. Eskadron var kommet i ryggen på en overlegen fjendtlig styrke, som de uforfærdet huggede sig igennem (*måske deltog Find Jensen her*).

Den 24. april måtte 4. Division fortsætte sit tilbagetog. General Hegermann sendte 1. Kavaleribrigade tilbage til Mors, mens den øvrige styrke skulle spredes til samtlige overgangssteder over Limfjorden. "Østre Streifkorps" forblev i Haldum med udskudte forposter.

"Østre Streifkorps" gik natten til den 25. april tilbage mod Randers, hvorefter en ny ordre befalede, at man hurtigst muligt skulle bevæge sig videre til Hobro, da fjenden var under fremrykning.

Den 26. april nåede "Østre Streifkorps" til Ålborg, hvorfra det nu igen samlede 6. Dragonregiment blev overført til Nørre Sundby. Foruden mandskabet omfattede overførslen fra Ålborg til Nørre Sundby 1600 heste, 8 kanoner og "Trainvogne" (*med udrustning og materiel*). Overført blev ved Sallingsund 1400 heste og ligeledes 8 kanoner samt "Train".

Fra København ankom et telegram, der indeholdt en meddelelse om, at 4. Division ville blive forstærket, og at ministeriet forventede hele Divisionen bragt i sikkerhed bag Limfjorden, selv om fjenden trængte sig stærkt på.

Man forberedte sig nu på at gøre modstand mod et fjendtligt overgangsforsøg.

2. Kavaleribrigade skulle dække venstre fløj nord og nordøst for Nørre Sundby og terrænet mod øst indtil Hals.

Den 6. maj var Divisionen klar med sin opstilling til forsvar af Jylland nord for Limfjorden med 6. Dragonregiment stadig placeret nord og nordøst for Nørre Sundby. Overkommandoen sendte supplerende styrker til støtte for 4. Division, hvilket tydede på, at man var opsat på at forsvare landsdelen og ikke trække styrker væk til brug på Als eller Fyn.

Den 9. maj omorganiseredes det Nørrejske Arme Korps. 6. Dragonregiment blev bl. a. overflyttet fra 4. til 2. Division, som herefter overtog bevogtning og forsvar af området fra Kattegat til Ryå.

Der opstod nu rygter om en snarlig våbenhvile, hvorfor det var vigtigt at komme i besiddelse af jysk territorium i størst muligt omfang, hvorfor man besluttede at genbesætte områder syd for Limfjorden. Disse foranstaltninger nåede dog ikke at blive sat i værk, for den 10. maj indløb en telegrafisk meddelelse om, at en våbenhvile var besluttet fra den 12. maj og en måned frem.

Den 11. maj udsendte krigsministeriet en skrivelse vedrørende foranstaltninger, der skulle foretages under våbenhvilen, bl. a. at hele det Nørrejske Arme Korps skulle overføres til Fyn, begyndende med kavaleriet. Umiddelbart efter modtagelsen af

denne melding kom dog en kontraordre på grund af den tvivlsomme ret til under en våbenhvile at foretage større dislokationer. Overførslen stilledes derfor i bero med undtagelse af Den Kongelige Livgarde samt Gardehusarerne, som den 14. – 16. maj overførtes til København.

Øvelser blev under våbenhvilen drevet med stor iver sammen med inspektion af mandskab og materiel.

Henimod slutningen af våbenhvileperioden opstod en del uenighed, om våbenhvilen skulle være gældende i blot 4 uger eller en måned. Efter forhandlinger mellem de to parter blev man enige om at forlænge våbenhvilen til den 25. juni.

Det Nørrejske Arme Korps blev efter beslutning af Overkommandoen betragteligt reduceret, idet man valgte at indskibe en del af styrken i Frederikshavn og overføre den til Nyborg, hvilket lykkedes den 25. og 26. juni.

2. Kavaleribrigade blev igen udskilt fra 2. division og underlagt det Nørrejske Arme Korps. Så længe der var håb om, at man stadig kunne bevare herredømmet over Kattegat, ville man fastholde en styrke nord for Limfjorden.

Under våbenhvilen foregik der intense forhandlinger i London, hvor flere forslag blev stillet med henblik på en afslutning af krigshandlingerne, men den danske regering var ikke indstillet på en accept af forslag, der delte Slesvig. Dette forslag var dog langt mere gunstigt for Danmark, end det endelige resultat efter fortsættelsen af krigen.

Ved genoptagelsen af krigshandlingerne betragtede man Fyn som værende af stor strategisk betydning, hvorfor øen skulle sikres med en stærk troppestyrke med henblik på offensive operationer mod Jyllands østkyst for at forurolige fjenden.

I Nørrejylland stod stadig 4. Division bestående af bl. a. 2. Kavaleribrigade med 6. Dragonregiment.

Der fulgte dog snart en ny omprioritering. Styrken i Nørrejylland skulle yderligere reduceres, og de fleste styrker overflyttedes til Fyn. 6. Dragonregiment skulle dog overføres til Sjælland. Overflytningen skulle ske i dagene 2. – 4. juli.

Ordren blev imidlertid "kontremanderet", fordi man ønskede et talrigt rytteri til kystbevogtningen af Fyn på grund af fjendens jævnlige rekognosceringer af kyststrækningen. Det betød, at alle 3 Dragonregimenter fra Nørrejylland skulle udskibes i Nyborg.

6. Dragonregiment blev underlagt 1. Division og gik i kantonnement i Flemløse, Voldtofte og Hårby.

Efter nederlaget til fjenden på Als, forventede man nu et angreb på Fyn, hvorfor man intensiverede kystbevogtningen. 1. Division (med 6. Dragonregiment) fik overdraget bevogtningen fra Tybrind Vig til Fåborg Fjord, hvor rytteriet skulle overtage en større del, så fodfolket kunne sættes ind på Nordfyn, hvor angrebet kunne forventes at finde sted.

Hvor hæren igennem de seneste måneder havde været splittet til forsvar af forskellige landsdele, var den igen endelig blevet samlet og stod i en forholdsvis stærk stilling, og tilliden voksede til, at man, hvis fjenden forsøgte en overgang, ville tilføre den et nederlag.

6. Dragonregiment tildeltes senere ansvaret for hele bevogtningen af den sydlige kyst.

Fjenden arbejdede nu stærkt henimod et planlagt angreb på Fyn og havde til formålet samlet den nødvendige styrke langs kysten mellem Viuf og Vejle. En erobring af Fyn ville være det eneste virkelige dødbringende stød, som – den maritime underlegenhed forudsat – kunne rettes mod Danmark.

Krigshandlingerne blev imidlertid sat på stand by på grund af en besluttet våbenhvile til og med den 31. juli.

Preusserne gav imidlertid samtykke til, at det planlagte angreb kunne fuldføres, når våbenhvilen var overstået, men i det fjendtlige hovedkvarter var stemningen vendt, da man blev klar over, at store danske styrker ikke var overflyttet til Sjælland, som formodet, men var blevet på Fyn, hvilket betød, at her var omtrent den samlede danske hær nu stationeret.

Både før og under våbenhvilen førtes intense forhandlinger om en fredsslutning. Kongen havde den 11. juli afskediget ministeriet Monrad og udnævnt et nyt ministerium, hvis opgave det blev at tilvejebringe fred.

Fredsbetingelserne skulle forhandles med kongen af Belgien som mellemmand. Preusserne og østrigerne stillede som betingelse, at fredsforhandlingerne skulle være afsluttet i løbet af 14 dage, ellers ville krigshandlingerne blive genoptaget. Betingelserne for en fredsslutning indebar, at den danske krone skulle give afkald på alle rettigheder til landsdelene syd for Kongeåen.

Hverken England eller Frankrig ville forpligtige sig til at understøtte de danske interesser med våbenmagt, også Rusland sagde fra, og heller ikke fra Sverige-Norge kunne man opnå støtte. Stillet overfor disse kendsgerninger ville en fortsættelse af krigen stadig være en mulighed, men kun hvis man kunne forudse en lykkelig udgang. De danske forhandlere måtte derfor afgive den erklæring, at man accepterede afståelsen af de 3 hertugdømmer (men dog ikke Ærø).

Den 2. august kundgjordes det for hæren, at en våbentilstand fra samme dag var afsluttet. At krigen var endt udtaltes i en proklamation fra Hs. Majestæt Kongen af 8. august, der indledtes således: "Soldater! Kampen er endt! Fra krigens blodige færd vende I tilbage til hjemmets gjerning".

Krigsministeriet udsendte nu medio august en bestemmelse for hærens sammensætning.

4. Divisions 2. Kavaleribrigade skulle kun bestå af 2. og 6. Dragonregiment med stabskvarter på Hollufgård. Der befaledes en permittering (*hjemsendelse af soldater*), således at 6. Dragonregiment pr. 20. august skulle reduceres til en styrke af 60 underkorporaler og menige.

På grund af omdislokeringen på Fyn kunne 6. Dragonregiment ikke længere bestride patruljetjenesten langs den søndre del af den fynske vestkyst.

Den 30. oktober undertegnedes i Wien freden med en tilhørende protokol om Jyllands rømning af de tyske tropper. Den 12. november blev traktaten ratificeret af kongen og i et åbent brev til folket kundgjorde han freden og løste indbyggerne i de afståede landsdele fra deres troskabsed.

1. og 2. Kavaleribrigade blev opløst, og 2., 3. 5. og 6. Dragonregiment underlagdes direkte 4. division.

Pr. 19. november bestemte krigsministeriet, at tropperne atter skulle dislokere, bl. a. skulle 6. Dragonregiment tage ophold i Horsens, men med 2 eskadroner i Kolding.

Som omtalt i "Find-slægten fra Skårup" blev de ældste dragoner fra 6. Dragonregiment hjemsendt i det tidlige forår 1863. På grund af udsigten til krig blev de dog indkaldt igen allerede den 9. maj, og deltog derefter i hele krigsforløbet, hvorefter de kunne hjemsendes igen den 9. december 1864. Disse datoer fremgår af Find Jensens ansøgning om tildeling af en medalje for deltagelse i krigen.

Det kan med rette fremføres, at 6. Dragonregiment nok var det – af de i alt 6 Dragonregimenter, ja Dragonregimenterne i almindelighed – der var mindst impliceret i krigshandlinger, hvilket klart fremgår af diverse tabslister

Find Jensens ansøgning om erindringsmedaljen for deltagelse i 1864-krigen:

Spørgsmaal.	Svar.
Godt er Deres fulde Navn?	Jens Jensen
Hvilken Dag og hvilket Aar er De født?	26 ^{de} Marts Aargang 1839
I hvilket Aar har De deltaget i Krigen?	1864
Bed hvilken Afdeling (Infanteri) tjente De dengang?	1 ^{ste} Sjællandske Infanteri
Bed hvilket Compagni, Escadron eller Batteri stod De?	1 ^{ste} Compagni
Hvilket Numer havde De?	874
Fra og til hvilken Dag var De tjenestgjørende?	fra 9 ^{de} Maj 1863 til 9 ^{de} December 1864
Tjente De som Menig eller som Befalingsmand?	Som Menig
Blev De saaret i Krigen? Naar?	Nei
Har de ligget paa Lazareth? Paa hvilket?	Ja, paa Hæsborggaard paa Sjælland
Blev De fangen i Krigen? Naar og hvor?	Nei
Har De Pension eller Invalidsforfølgelse? Hvilket Numer har Deres Pensionsbrev?	Nei
Er De Medlem af „De danske Vaabenbrøders Selskab“? I hvilken af dets Afdelinger og i hvilket Numer staar De?	Nei
Hvilken er Deres nuværende Stilling?	Hjælpsmand
Hvor har De nu Bopæl? (Hvis De ikke boer i en Kjøbstad, bedes Amt, Herred, Sogn og By opgivet).	Hjælp. Sogn. Søndst. Herred
Hvilken er Deres nuværende Adresse?	Hjælpsmand Jens Jensen <u>Hjælp. Sogn. Søndst.</u>

J

Renskrift af ansøgning:

Spørgsmål

Svar

Hvad er Deres fulde Navn?	<i>Find Jensen</i>
Hvilken Dag og hvilket Aar er De født?	<i>den 3. August 1839</i>
I hvilket Aar har De deltaget I Krigen?	<i>1864</i>
Ved hvilken Afdeling (Institution) tjente De dengang?	<i>6te Dragonregiment</i>
Ved hvilket Compagni, Escadron eller Batteri stod De?	<i>Første Escadron</i>
Hvilket Numer havde De?	<i>S131</i>
Fra og til hvilken Dag var De Tjenestegørende?	<i>Fra 9 Mai 1863 til 9 December 1864</i>
Tjente De som Menig eller som Befalingsmand?	<i>Som Menig</i>
Blev De saaret i Krigen? Naar?	<i>Nei</i>
Har De ligget på Lazareth? Paa hvilket?	<i>Ja, paa Hauslevgaard på Fyen (NB!muligvis Harritslevgård)</i>
Blev De fangen i Krigen? Naar og hvor?	<i>Nei</i>
Har De Pension eller Invalidforsørgelse? Hvilket Numer har Deres Pensionsbrev?	<i>Nei</i>
Er De Medlem af "De danske Vaabenbrødres Selskab"? I hvilken af dettes Afdelinger og i hvilket Numer staaer De?	<i>Nei</i>
Hvilken er Deres nuværende Stilling?	<i>Huusmand</i>
Hvor har de nu Bopæl? (Hvis De ikke boer i en Kjøbstad, bedes Amt, Herred, Sogn og By opgivet)	<i>Skaarup Sogn, Sunds Herred</i>
Hvilken er Deres nuværende Adredse?	<i>huusmand Find Jensen Skaarup Svendborg</i>

